

Ärna-bladet

Medlemsblad för Ärna Kamrat- och Veteranförening

Nr 2 - 2017

Foto: Peter Liander

Läs om: Återblick på Flygdagar vid Ärna
Överste Robert Nylén, ny C LSS
Unik bild från Pearl Harbor, av japansk pilot

Får Du en svart - vit tidning?

Titta på vår hemsida och skriv ut en tidning i färg!

Adress: arnakamratveteran.se

Lösenord för läsning: arnakamrat

Gåvorna strömmar in.....

Ett urval av fina gåvor som vi fått.

Kamratföreningen och garnisonsmuseet får ständigt ta emot fina gåvor både från medlemmar och från föreningen fristående personer.

Det senaste är en fin bildsamling med unika Mustangbilder tagna av Mustangflygande reservofficeren Ulf Gummeson (1945-1947 vid F 20), numera bosatt i USA.

Från lokföraren/flygverkmästaren Bertil Pettersson i Gävle har vi fått en tidningsskatt med ALLA nummer av Tidning för flygmaterieltjänsten (TIFF). Kom och läs!!

Att vårt museibibliotek är välfyllt fick vi bevis på i slutet av Maj i år. Vi sökte efter en monteringsföreskrift för att byta vår fungerande elmotor till stolhissen i förarstolen till JA37-Jaktviggen i museet. Naturligtvis hittade vi en sådan!

Motorbytet gjordes för att hjälpa Johan Novellair i Gävle som behövde en fungerande stolmotor till sin Viggensimulator, som är i full drift för besökande. Att museer och flyghistoriker hjälper varandra med verksamheten hör till branschen!

Omslagsbilden:

Flygdagen 2001. F 16-Mustangen Gul Kalle och en Spitfire samt nosen på Peter Anderssons JA 37 Jaktviggen, uppvisningsmål i svenska flaggans färger.

Foto: Peter Liander

Ärna-bladet

Medlemsblad för
Ärna Kamrat- och Veteranförening

Nr 2 - 2017
Årgång 14

Ansvarig utgivare:
Ingemar Nilsson

Redaktion:
Ingemar Nilsson
Sven Norling
Krister Eriksson

Adress:
Ärna Kamrat- och Veteranförening
Gula villan
Box 645
751 27 Uppsala

Därför fikar vi.

Ur tidskriften Soldat & Tekniks nummer 6/2016 kan man läsa om varför vi ”tar en fika” när vi dricker kaffe.

På de gamla mötesplatserna och exercisplatserna fanns det naturligtvis marketenterier. Det var Fördelnings Intendentur Kompaniet (F.I.K) som hade hand om dem och kafemuggarna var således märkta med just FIK. Man gick alltså och fikade på markan.

Bör inte nygifta dricka kaffe?

I bibeln lär det finnas en text om att ”Efter kroppens lustar skall ingen fika!”

Rätt tolkat borde det betyda att nygifta inte får Fika?

Ingemar Nilsson

Innehåll i detta nummer:

- 2 Redaktionssida
- 3 Ordföranden
- 4 Anslagstavlan
- 6 Årsmötet 23 mars med Göran Assarsson
- 10 Överste Robert Nylén - ny C LSS
- 12 Återblick på Flygdagar
- 17 Ententen - vad är det?
- 18 Fin bildgåva från Ulf Gummeson i USA
- 20 F 21-Mustangen färdig
- 21 Unik Pearl Harbor-bild
- 22 Gissningstävlan
- 23 Varför lämna personnummer?
- 24 Resereferat från bussresan till Strängnäs
- 26 BRB-förbanden
- 28 Var rädd om ditt bankkort!
- 30 Muntra episoder
- 31 Kriss-Kross nr 7
- 32 Baksidan - med rätt svar till sid 22.

Kamrater som lämnat oss:

- Erik Olsén (92)
- Lars Olausson (90) Teknisk chef F 7
- Rolf Nilsson (81) Fljläk F 16
- Stig Bellbring (96) Fte och C TrptC F 16
- Folke Swahn (92) Brandmästare/Fljpol F 16

Några blickar bakåt - och framåt!

Ja, då är det åter dags för en återblick över föreningens verksamhet sedan vårmötet och en blick framåt mot kommande kända aktiviteter.

FV Ordförandekonferens.

I slutet av mars genomfördes FV ordförandekonferens vid Luftstridsskolan (LSS) med deltagande av representanter från i stort sett samtliga föreningar från norr till söder i landet. Under de två konferensdagarna genomfördes såväl orienteringar, diskussioner som grupparbeten under olika aktuella ämnesrubriker.

Chefen för LSS Anders Persson inledde med en orientering om pågående och tillkommande verksamheter bl a överflyttningen av Flygstaben till Ärna under nästa år. Han avslutade med det intressanta förslaget som lämnats för vidare begrundan att LSS bör återta den gamla organisationsbeteckningen F 16. Vi avvaktar med intresse ärendets utveckling.

Anders Emanuelsson, Ordförande för Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR), redovisade ett förslag till en ny regionindelning med sex olika regioner. Syftet med förslaget är att de olika regionernas grannföreningar skall komma "närmare" varandra för en enklare och tätare samverkan. Enligt förslaget kommer vi som tidigare att fortsätta med LSS som stödjande förband och något annat är ju inte att vänta eftersom det känns helt rätt och naturligt.

Konferensen innehöll även ett antal grupparbeten inom områdena ledning, ekonomi, information, ny regionindelning och veteranbegreppet.

Som helhet var det två givande och intressanta dagar som dessutom gav en positiv bonuseffekt genom den känsla av samhörighet mellan föreningarna som konferensen lämnade.

Vårresan till Arsenalen.

Vårresan till Arsenalen i Strängnäs den 8 maj genomfördes med ett 40-tal medlemmar, som mötte ett modernt museum med i huvudsak arméns stridsfordon från äldre tid till nutid. Museet var inte så känt av alla före resan men besöket blev hörbart uppskattat av många efter hemkomsten. Resan kan vara ett bra exempel på att vi från Uppsala har goda möjligheter att nå både kända och mindre kända resmål i mälardistriktet med ett par timmars bussresa. Våra reseplanerare Ove Jansson och Bertil Hagdahl planerar framåt och har naturligtvis egna idéer om nya resmål men de tar gärna emot tips och förslag!

Chefsbyte på LSS.

Den 8 juni närvarade jag vid chefsceremonin då Robert Nylén övertog chefskapet över LSS efter Anders Persson, som övergår till Flygstaben som chef för Produktionsavdelningen. Den värdiga ceremonin genomfördes med musikkår och fanvakt i den av anställda och inbjudna gäster välfyllda idrottshallen.

Många besök hos oss.

I museet och vid vår dataflygsimulator fortsätter besöken med jämna mellanrum. Möjligheten att besöka oss sprider sig genom bl a "mun-mot-mun-metoden" från tidigare besökare till nya intressenter. Dessa inkommer i sin tur med nya förfrågningar om besök vilket medför att verksamheten vid museet hålls levande, vilket är mycket glädjande.

Flygdag på Ärna nästa år!

Flygvapnets huvudflygdag den 25 augusti nästa år kommer att genomföras av LSS och planeringen har redan påbörjats, eftersom över 100 000 besökare beräknas strömma till Ärna under denna dag. Vår förening räknar också med att delta med ett antal olika aktiviteter. Planeringen har påbörjats och ett exempel på detta är att vår redaktör Ingemar Nilsson redan har utkastet till en jubileumsskrift över de 75 år som flygverksamheten bedrivits ute på Ärna.

Jag avslutar med att hälsa dig varmt välkommen till vår höstmiddag och jag vill även denna gång påtala värdet av en så tidig anmälan som möjligt!

P-O Persson

***Oroa dig inte för att ingen känner dig,
försök att vara någon att känna.***

Konfusius

Styrelsen 2017-2018:

Per-Olof Persson

Ordförande

018-341605 0702-587331

popersson@telia.com

Jan-Åke Berg

Vice ordförande

070-8695590

berg.montanus@telia.com

Lars Lundin

Kassör

018-223036 070-5295212

lar.lun@comhem.se

Bertil Hagdahl

Sekreterare

018-425234 073-9238808

bertil.hagdahl@swipnet.se

Ingemar Nilsson

Redaktör

018-460934 070-3986350

ingunils@telia.com

Christer Olofsson

Ledamot

018-367363 070-5191004

olofsson.marsta@tele2.se

Ingegerd Johansson

Ledamot

018-206558 070-2545371

veronica.ason@gmail.com

Ove Jansson

Ledamot

018-429838 0708-299778

ove.jansson@bahnhof.se

Lars Flemström

Ledamot

018-501607 070-6957952

ing-mari.flemstrom@telia.com

Porträttfoto: Ingemar Nilsson

ANSLAGSTAVLAN!

Ansökan om medlemskap har nu en enkät om militär bakgrund.

Under årsmötet ställde Tommy Nilsson, (d/ä) en fråga om vi kunde på antalet nya medlemmar utläsa om namnbytet på föreningen 2015 hade någon påverkan på medlemstillströmningen. Något rättvisande svar kunde inte styrelsen avge just då.

Namnbytet hade ju som främsta anledning just förhoppningen att fånga upp aktiva medarbetare i förbanden som huserar inom Uppsala garnison, som medlemmar i kamratföreningen.

I den nya medlemsansökan som vi tagit fram har tillfogats att lämna uppgift om sökandes militära bakgrund. Där hoppas styrelsen att vi ska samla upp de uppgifter som i fortsättningen kan svara på vidare frågor i ärendet. Ett dilemma i kråksången är att vi inte kan ha för många uppgifter samlade om medlemmarna. Då får vi Datainspektionen på oss och dessutom ryms inte heller alltför många uppgifter i vårt medlemsregistersystem.

Förhoppningsvis kan vi svara bättre på nästa årsmöte!

Red.

SWISH!

Det "kontantlösa samhället" sprider sig även till kamratföreningens led. Därför har vi skaffat ett swisch-konto.

Kamratföreningens Swisch-konto-nr:

123 365 8952

går direkt till Plusgirokotot ÄKVF.

Ange: Medlemsavgift,
Middagsavgift
Inköp i museet
etc.

De flesta av oss slösar bort våra liv som om vi hade ytterligare ett på banken.

Ben Irwin

ANSLAGSTAVLAN !

Kallelse till Höstmöte den 2/11 2017.

Föreningens medlemmar hälsas välkomna till Höstmöte!

Program:

Kl. 17.30 – 18.00 Samling i Ärnämässen

Kl. 18.00 **Föredrag av överste Tommy Pålsson, fd C F 16**

- * JAS 39 Gripen i Thailand
- * Orientering om Thailändska flygvapnet
- * JAS-affären Sverige - Thailand
- * Personliga synpunkter och erfarenheter från arbetet i projektet.

Kl. 19.15

Ärtermiddag:

Meny: Sill.

Ärtsoppa, hemlagad av Lena Alm.
Pannkakor med sylt och grädde.
Kaffe och kaka

Pris: Endast 100 kronor, betalas vid samlingen.

*Anmälningsblankett för Höstmöte med middag 2/11 2017
finns i brevet / bilagan som Du fick från föreningen*

Anmälan senast fredagen den 20 oktober 2017 !

Vänligen respektera anmälingstiden eftersom ”strul” omkring anmälan skapar merarbete för våra ideellt arbetande funktionärer.

Förhinder att delta i middagen skall meddelas snarast, om Du anmält dig.

BREVMÄLAN:

Sänd blanketten som finns i brevet / bilagan per post till:

Öje Nordgren
Dröverksvägen 65
771 92 LUDVIKA

OBS! Ej telefonanmälan!

E-POST ANMÄLAN:

Eller per e-post: oje.nordgren@telia.com

Skriv på ämnesraden:

- ”Höstmöte” samt
- ditt personnummer inne i mejlet.

*Att fira födelsedagar är sunt. Statistiken visar att de som
firar flest födelsedagar också är de som lever längst. Ärna-bladet
Father Larry Lorenzoni*

Styrelsen 2017-2018:

Lena Alm

Suppleant

0708-986649

lena-alm@hotmail.se

Bert Eriksson

Suppleant

018-262735

0762-126809

berteriksson34@outlook.com

Sven Norling

Suppleant

018-531603

0761-410568

slute@hotmail.se

Öje Nordgren

Webmaster

070-2253996

oje.nordgren@telia.com

Kurt Eklöf

Adjung. arkiv

070-5780548

070-1706030 (i fickan)

Årsmötet med föredrag av Göran Assarsson

Den 23 mars avhölls kamratföreningens årsmöte med föredrag av överstelöjtnant Göran Assarsson LSS, som berättade om en utlandsmission i Kosovo. Därefter följde årsmötesförhandlingar och en god middag som vår egen Lena Alm tillagat och som färdiggjorts med gott stöd av Ingegerd Johansson.

37 medlemmar hade hörsammat kallelsen och samlats i salongen på Ärnämässen.

Göran Assarsson.

Vi började med Assarssons föredrag om sin tjänst i NATO Advisory Team, 2014-2016, med uppdraget att stödja den nya staten Kosovos utveckling med säkerhetsstyrkor under civil demokratisk kontroll. Ett särskilt viktigt stöd efter en så blodig upplösning av konflikten mellan i första hand Kosovoserber och Kosovoalbaner.

Göran Assarsson har varit i flygvapnet cirka 40 år men inte hela tiden i Uppsala. Han var chef för SIS-enheten vid F 16 1999-2001 och är nu tillbaka på LSS med motsvarande befattning. Tjänsten är nu organiserad i staben benämnd chef A6 (Sambands- och Informationssystemavdelningen). Göran har varit i FN-tjänst i Libanon 1988-1990 och var flygvapnets personalchef under de år när general Mats Nilsson var flygvapenchef.

Kosovo är ett vackert land med bergskedjor i nordväst och syd.

Bakgrund i missionsområdet

På Balkan har det ofta varit oroligt mellan olika folkgrupper. Det ”historiska minnet” är starkt. Exempelvis firar man minnet av slaget vid Trastfältet i Kosovo år 1389 där en serbisk ledd armé mötte en Osmansk armé. Båda ansåg sig ha avgått med någon form av seger men rent praktiskt innebar det femhundra år av osmanskt styre. Detta medförde även en inflyttning av turkar. Albanska stammar hade redan funnits där sedan 1100-talet eller ännu tidigare. Kosovo tillhörde det Osmanska riket fram till år 1913 då Kosovo under Balkankrigen blev uppdelat inlemmat i Serbien, och senare en del av Jugoslavien. Kosovo blev en provins i Serbien. Tito som efter andra världskriget var Jugoslaviens president var en kraftfull statsledare som höll ihop landet trots de underliggande etniska motsättningarna i landet. När Tito avled år 1980 blossade dessa motsättningar upp. Slobodan Milošević valdes till president av Serbien år 1989 och under hans styre växte den serbiska nationalismen. Serbien slog hårt ned flera försök till självständighet men under 1990-talet blev trots allt Kroatien, Slovenien, Bosnien-Hercegovina och Makedonien internationellt erkända som självständiga stater.

I Kosovos flagga och statsvapen är olika befolkningsgrupper representerade med var sin stjärna över landets kartbild.

Konflikten och FNs och NATOs roll.

Även i Kosovo fanns en stor vilja till självständighet. Den ”delvisa bestämmanderätt” man haft avskaffades och Serbien stramade åt greppet om Kosovo. Oroligheterna övergick till väpnad konflikt mellan den serbiska staten och den albanska UCK-gerillan. År av väpnade stridigheter följde och hela befolkningen drabbades.

FNs säkerhetsråd fördömde det överdrivna våldet mot civila och införde sanktioner i mars 1998. Över 300 000 personer fördrevs på flykt från sina hem och situationen eskalerade allt mer. I januari 1999 skedde, trots varningar från FN och USA, ännu en massaker. Fredsförhandlingar kollapsade

Den som inte har någon bakgrund kan inte forma någon framtid.

Okänt ursprung

och i mars samma år beslöt NATO att inleda bombningar av Jugoslavien i syfte att stoppa våldet i Kosovo. I juni drog sig serberna tillbaka och NATO avblåste sina bombangrepp.

FN:s säkerhetsråd antog i juni år 1999 resolution 1244 som gav NATO mandat att upprätta den fredsbevarande styrkan i Kosovo (KFOR). FN implementerade även samma år UNMIK (United Nations Interim Administration Mission in Kosovo) som fick ansvaret för den civila administrationen av Kosovo. Arbetet gick bland annat ut på att hjälpa till med återuppbyggandet av infrastrukturen i Kosovo och att övervaka säkerhets- och människorättssituationen. FN har även hjälpt flyktingar att återvända.

NATO-styrkan, Kosovo Force (KFOR) som inledningsvis omfattade ca 50 000 personer tog över och kontrollerade territoriet. KFOR är fortfarande i landet men nu endast med ca 5000 personer och upprätthåller den militära säkerheten.

Kosovo självständigt.

Kosovo förklarade sig självständigt den 17:e februari 2008. Dagen efter erkänns den nya staten, Republiken Kosovo, av USA och många länder tar i snabb takt samma beslut. Däribland Sverige som erkänner Kosovo den 4 mars samma år och blir därmed det 23:e landet att erkänna den nya europeiska staten.

Serbien menar att denna förklaring inte är giltig och anser att Kosovo fortfarande är en provins i Serbien. I juli 2010 meddelade den internationella domstolen i Haag att Kosovos självständighetsförklaring inte brutit mot internationell rätt. Självständighetsförklaringen är omstridd. 111 länder erkänner Kosovo som en självständig stat (2014). Men Serbien hävdar fortfarande att Kosovo ska vara en del av Serbien.

Den etniska blandningen i Kosovo är enormt stor och skapar stora spänningar.

***Rikast är den vars nöjen
kostar minst.
Henry David Thoreau***

Göran Assarsson avtackas av minister Demolli för tiden som rådgivare.

Flera andra europeiska länder erkänner heller inte Kosovo, såsom Spanien, Grekland, Rumänien och Slovakien. Detta ofta beroende på ”interna angelägenheter”.

Kosovo i nutid.

Så Kosovo är en egen stat och enligt grundlagen från 2008 är presidenten landets överhuvud. Idag är det Hashim Thaci, under kriget var han en av ledarna för UCK (Kosovo Liberation Army, KLA). De flesta av de mest framstående ledarna från KLA innehar höga politiska poster idag. Befolkningen är trogna sina ”befriare” även om landet skulle behöva mera utvecklande politiker. Landet har en stor majoritet av kosovoalbaner (drygt 90 %) medan kosovoserberna idag utgör ca 5 % och troligen minskande. Siffrorna är osäkra eftersom många kosovoserber inte ställer upp på folkräkningar. Övriga erkända minoriteter är bosniaker, de romska grupperna romer, ashkalier och egyptier. Vidare finns några turkar och slutligen goraner.

Kosovo har ett parlament med 120 medlemmar som är den lagstiftande församlingen. Även här är minoriteterna tydligt representerade. 10 platser är reserverade åt kosovoserber och 10 platser åt de övriga minoriteterna. Spänningen mellan befolkningsgrupperna är fortfarande stor. Främst mellan kosovoserber och kosovoalbaner. Det visar sig som hat, rädsla och avsaknad av förtroende och bygger naturligtvis på hemsgheter under alla konflikter genom historien och kanske då främst från den senaste konflikten som ligger i färskt minne hos alla. Den kosovoserbiska befolkningen är idag främst koncentrerad till regionerna Leposavic och Zubin Potok i norr samt Strpce i söder. Gracanica söder om huvudstaden Pristina och i övrigt är de geografiskt utspridda i små grupper runt om i landet. Splittringen mellan kosovoserber och kosovoalbaner är tydligast i norr där floden Ibar utgör en tydlig gräns. Sammanstötningarna i staden Mitrovica på bron Austerlitz har varit många och bevakas därför särskilt av såväl befolkningsgrupperna som Kosovo Police

och KFOR.

De romska minoriteterna och goraner upplever ett utanförskap av att inte tillhöra de befolkningsgrupper som är mest politiskt fokus på. Turkar och bosniaker har nog lyckats lite bättre i sin integrering i samhället. Kriminaliteten är hög i landet. Det är främst organiserad brottslighet med smuggling av olika slag genom landet för vidare befördan norr ut mot Europa. Narkotika, vapen och ibland även människosmuggling förekommer samt naturligtvis allt annat som kan löna sig att smuggla. Korruptionen är gigantisk och ligger i samma höga nivå som sina grannländer. Så problemet är mycket stort men inte alls unikt. Arbetslösheten är också ett mycket stort problem. Den ligger generellt på över 30%. För ungdomar som utgör en mycket stor del av befolkningen är den över 50 %. Industrin från gamla Jugoslavien är helt föråldrad och förstörd, så även större delen av gruvdriften. Viljan att etablera nya industrier i Kosovo är låg. Den politiska osäkerheten är fortfarande för hög för större investeringar verkar det som. När landet var en del av Jugoslavien fick de ekonomiskt stöd från de rikare delarna av Jugoslavien. Detta underlättar inte för investeringsviljan. De undrar om det verkligen finns förutsättningar idag att få ekonomisk bärighet i nyinvesteringar. Jordbruket är ganska stort till omfattningen men ännu inte tillräckligt utvecklat för att ge stora skördar av god kvalitet.

Ekonomi och handel.

Kosovo är ett av Europas fattigaste länder. Landet får nu ekonomiskt stöd från det internationella samfundet. Kosovo är medlem i Världsbanken och IMF, och har lyckats hålla inflationen låg mycket på grund av införandet av euron som valuta. Pengar som emigrerade kosovoalbaner skickar hem till sina familjer i Kosovo från andra länder är landets enskilt största inkomstkälla; cirka 1/6 av BNP (2013). Kosovo är beroende av importerade varor och har ett stort underskott i sin bytesbalans.

Uppdraget.

NAT - Nato Advisory Team eller "NATO Rådgivar-Grupp" på svenska. Uppdraget var att biträda/stödja Kosovos ministerium för Säkerhetsstyrkorna (Kosovo Security Forces) att etablera en civilt ledd organisation som utövar civil kontroll och demokratisk tillsyn över säkerhetsstyrkorna. Teamet var organiserat med 15 rådgivare, militära och civila med en diplomat från Storbritannien som chef. Görans huvuduppgift var rådgivning inom personalområdet. Efterhand fick han även ta över ansvaret för rådgivning inom funktionerna "Minoriteter, GENDER och mänskliga rättigheter". Arbetsuppgifterna var skiftande. Allt från lagförslag inom organisation och personal till policy om religionsutövning under tjänstetid eller säkerställande av rekrytering från alla etniska grupper. Ibland var jobbet på ministeriet och ibland ute på fältet. Att utveckla relationen till det civila samhället var av stor vikt. Relationen mellan allmänhet och myndighet var inte alltid särskilt upparbetad. Göran passade också på att engagera sig i hjälparbete för skolor särskilt för handikap-

pade barn.

Kosovos politiska ambition är att snarast byta namn på säkerhetsstyrkorna från Kosovo Security Forces (KSF) Kosovo Armed Forces och övergå från säkerhets och räddningsuppgifter till militära uppgifter. De vill givetvis i likhet med andra länder ha ett eget försvar och laglig rätt att försvara sitt land. Så fort det är klart vill de också gå med i NATO. Att bli medlemmar i EU är också ett huvudmål. Men det lär ta tid. Beslut i parlamentet röstas ner av den kosovo-serbiska minoriteten. Medlemskap i NATO och EU eller FN är minst lika svårt eftersom landet inte erkänns av alla stater.

Mitrovica är en stad belägen i norra Kosovo. Den är sedan kriget 1999 delad i två delar. Floden Ibar delar bokstavligen staden i en nordlig serbiskspråkig och en sydlig albanskspråkig del. I norra Mitrovica är majoriteten kosovoserber, i södra Mitrovica är majoriteten kosovoalbaner. Bron Austerlitz som å ena sidan binder ihop norr och söder har kommit att bli symbolen för landets delning.

Att delta vid ministeriets möten och följa upp hur de avlöpte, tillhörde vardagen. Ibland var det också att stödja vid möte på andra ministerier eller organisationer. Göran Assarsson sitter längst till höger.

Farligt jobb?

En fråga från publiken om jobbet upplevdes som farligt besvarades av Assarsson med ett nej men man bör vara generellt vaksam. KFOR och övrig uniformerad utländsk personal ses av huvuddelen av befolkningen som befriare. Möjligheten att åka ut på landet för att förstå kultur och verkligheter var en viktig förutsättning för att göra ett bra jobb. Att läsa in sig före uppdraget var viktigt men personlig upplevelse på plats och möte med människorna var avgörande.

Tack till Göran Assarsson.

Vår ordförande tackade Assarsson för en intressant genomgång och överlämnade en kluckande gåva från kamratföreningen.

Årsmötet.

Efter Assarssons föredrag gjordes en kort paus för bensträckning och möjlighet att i baren inhämta kuponger för drivmedel till bordsvisan ” - Vi flygare taga.....! ”.

Därefter öppnade ordföranden årsmötet med de vanliga ärendena enligt fastställd dagordning.

Presidiet, sekreterare Bertil Hagdahl och ordföranden Per-Olof Persson, ledde årsmötet med den äran.

**Om det fanns drömmar till salu,
vilken skulle du köpa?**

Thomas Lovell Beddoes

Ärendena avhandlades i rasande fart.

Det var bra ordning på både verksamhetsberättelsen och kassörens ekonomiska redogörelse.

Revisorerna var väldigt nöjda liksom årsmötets medlemmar som nickade instämmande och svarade ja på alla frågor från ordföranden.

En fråga ställdes om kamratföreningens namnbyte 2015. Namnbytet hade som ett ändamål att samla nya medlemmar från garnisonen och frågan var om man kunde se någon sådan trend i de medlemsansökningar som inkommit efter namnbytet. Styrelsen svarade genom ordföranden att vi inte kunde se några trender i den ena eller andra riktningen.

I redaktörens huvud väcks frågan i skrivande stund om vi inte borde ha några enkla kryssrutor om militär bakgrund på vår nya medlemsansökan som nu finns att dela ut till hugade nya medlemmar.

Jag tar upp det i styrelsearbetet! Enkelt att genomföra!!

Styrelsen fick ansvarsfrihet.

Därefter omvaldes hela styrelsen eftersom inga avsägelser förekom och inga nya förslag på ledamöter ställdes av årsmötet.

Just nu har vi en styrelse som verkligen trivs tillsammans och utträttar ett bra och engagerat jobb. Kanske upplevs det även som spännande att sitta i styrelsen inför vårt 50-årsjubileum med stor flygdag hösten 2018.

Medlemsavgiften beslutades att vara oförändrat 100 kronor per år.

Därefter avslutade ordföranden Per-Olof Persson årsmötet, tackade för uppmärksamheten och hälsade välkomna till bords. Till den goda mat som Lena Alm lagat med bistånd av Ingegerd Johansson.

Hedersledamoten, tidigare ordföranden, Bo Johansson tackade flickorna för maten.

Ingemar Nilsson

Allvarsstämning och uppmärksamt lyssnande under årsmötet.

Ny chef Luftstridsskolan, LSS:

Överste Robert Nylén

Sommaren 1987 var första gången som jag satte min fot på Ärna och dåvarande F 16.

Om någon då sagt att jag, nästan på dagen, 30 år senare skulle bli chef för Luftstridsskolan så hade jag sagt att den individen var galen.

För mig var det viktigaste då att utbilda soldater och skjuta kulspruta, vilket fortfarande är viktigt!

Det är med stor heder och respekt som jag nu tillträtt som chef Luftstridsskolan och jag tackar Flygvapenchefen för det förtroende han har gett mig i att nu bli chef Luftstridsskolan.

Luftstridsskolan är ett stort förband med många unika och kvalificerade funktioner som jag nu ska leda vidare. Jag känner förtröstan i att få fortsatt leda den kompetenta personalen som kommer att hjälpa mig och ge mig det stöd jag behöver för att vi tillsammans fortsatt ska utveckla förbandet och leverera operativ effekt med hög kvalitet.

Efter många år i Insatsverksamhet vet jag att den effekt Luftstridsskolan idag levererar håller hög kvalitet, är efterfrågad och behövd för lösandet av Forsvarsmaktens uppgifter.

Vi ska tillsammans sträva efter att ständigt bli bättre och alltid komma ihåg varför vi finns till. Oavsett om det gäller utbildning, utveckling, insats eller annan verksamhet ska det alltid, direkt eller indirekt, leda till leverans av operativ effekt för Flygvapnet och Forsvarsmakten.

Så som situationen i vårt närområde utvecklas är det tydligt att Luftstridsskolan spelar en viktig roll för Flygvapnet och Forsvarsmakten. Vi ser dagligen bevis på det strategiska läge Sverige har i närområdet, och hur vi som Forsvarsmakt och nation måste kunna hantera många och olika svåra lägen i syfte att försvara Sverige och landets intressen, vår frihet och rätt att leva som vi själva väljer.

Även terrorattacken i Stockholm visar på att vi som försvarsmaktsanställda och Luftstridsskolan som förband måste vara beredda att när som helst kunna stödja övriga delar av samhället och bidra till skyddet av våra medborgare.

För att klara detta måste Luftstridsskolan i sitt dagliga arbete ha ett nära och utvecklat samarbete med de civila aktörer som finns i vårt område. Det gäller t.ex Länsstyrelsen, kommunledningen, Polis, Räddningstjänst, Universitetet med flera.

Kom ihåg; Luftstridsskolan verksamhet är efterfrågad och gör skillnad!

Luftstridsskolan har verksamheten utspridd över hela Sverige.

Vem är jag?

Mitt ursprung är ur Armén och K3 i Karlsborg. När jag sedan kom till F 16 och Uppsala blev det trupputbildning, markförsvaret, sjukvård och underhåll. Efter min tid på trupp har det blivit tjänst på taktisk och operativ stab, bla Flygtaktiskt kommando, Insatsstaben J3, Specialförbandsledningen och Flygtaktiskstab.

Under tiden har jag gått de vanliga skolstegen samt genomfört olika utlandstjänster i bla Bosnien, Afghanistan och USA. Jag har en gedigen kunskap om Försvarsmakten och Flygvapnets insatsverksamhet men gällande produktion så finns det utvecklingspotential.

Jag tror alltid gott om människor och förutsätter att alla kan och vill göra sitt bästa. Min filosofi är att ansvar och mandat ska ligga där man känner verksamheten bäst och där besluten bör fattas.

Avslutningsvis vill jag säga att med Luftstridsskolans organisation och kompetenta personal är inget omöjligt utan här finns bara möjligheter. Jag ser framför mig en mycket rolig och utvecklande tid här på Luftstridsskolan i samarbete med övriga delar av Flygvapnet, Försvarsmakten och samhället!

Robert Nylén

Forna Flygdagar på Ärna

1946.

F 16 hade sin allra första flygdag den 1 september 1946. Redaktören som vid tillfället var 6 år var närvarande med familjen. Jag var för liten för att förstå ett av inslagen i programmet som höll på att skrämma slag på stora delar av publiken.

Ett dubbeldäckt skolflygplan av typ Sk 12 varmkördes av en mekaniker framför publiken utanför F 20:s flygstation vid 5.divisionen. Mekanikern kliver ur flygplanet med motorn fortfarande startad och pysslar med bromsklotsarna som ligger framför huvudhjulen.

Plötsligt springer en civilklädd man i hatt och lång överrock ur publikhavet fram till flygplanet och kastar sig ned i sittbrunnen. En militär person rusar efter men hinner inte stoppa den civile mannen som drar på gas och rullar iväg över fältet. Mekanikern rusar också efter och flygdagsspeakern, major Gunnar Asklin, skriker i falsett över högtalarnätet:

- Stoppa den där mannen! Stoppa honom innan han ställer till med en katastrof!!

Flygplanet startar nu våldsamt girande på marken och blir luftburen med nosen nästan rakt upp och med farligt hög rollvinkel. Publiken är i uppror och drar sig närmare det skydd som hangarerna utgör!

Flygplanet rörelser lugnas ned efter några minuter och det framgår att det är en av flyglärarna på F 20 som skojat med oss, naturligtvis i maskopi med flygdagsledningen. Han genomför en perfekt flyguppvisning och publiken har fått det den kom för; spänning!

Sedan övergick programmet att bli det som vanligen visas på flygdagar. Mera flyguppvisningar, utställningar och uppvisningar av defilerande flygplan ur flygvapenförband. Det förekom utöver F 16 och F 20 egna Mustangar även J 21, B 18 och det lätta spaningsflygplanet S 14 "Storken" med förbluffande kort rullsträcka för start- och landning.

Polisen bidrog 1946 med ridande polis för ordningshållningen.

Foto: Nils Andersson F 16

*SK 12:ans vilda flygning satte skräck i publiken!
Efter en stund förstod man att det tillhörde programmet!*

Situationsbild ur Flightsimulator 2004

1968.

Söndagen 9 juni 1968 höll F 16 en bejublade flygdag med anledning av att flottiljen fyllde 25 år. En generalrepetition hölls på lördagen och blev en extra flygdag för anställda. Vädret var det allra bästa båda dagarna och på söndagen kom enormt mycket publik. Köerna till serveringar och toaletter ringlade flera hundra meter.

Hangarerna på 5.kompaniet utnyttjades som utställningshallar och visade monstrar både från försvarets olika

Publiktillströmningen 1968 var enorm och flygdagen formade sig till en riktig familjefest.

Foto: Nils Andersson F 16

Den som skryter över hur många vänner han har, har inte en enda.

Samuel Taylor Coleridge

ÅTERBLICK PÅ FLYGDAGAR

luftförvarssystem och försvarsindustrin.

F 16 Kamratförening bildas.

Under söndagen bildades Kungl. Upplands flygflottiljs kamratförening efter en idé av C F 16, överste Björn Hedberg, som var flottiljchef fram till 30 september 1967. Det blev hans efterträdare på chefsstolen, överste Gösta Norrbohm, som med entusiasm gick in för att bilda kamratföreningen. Interimsstyrelsen under ordförandeskap av major Gunnar Asklin fastställde årsavgiften till 5 kronor. Till flygdagen hade Gunnar Asklin tillsammans med några övriga sammanställt en jubileumsskrift som fick titeln "En flygflottilj".

Flygvapnets Drakengrupp, med förare och flygplan ur F 16, gjorde som vanligt en fin flyguppvisning som avslutades med en bullrande split-up, rakt över publiken.

Foto: Nils Andersson F 16

1968 års Mälardrottning tillhörde VIP-gästerna och hade fänrik Mats Hellstrand som följeofficer. Till vänster C F 16, överste Gösta Norrbohm, och till höger Flygvapenchefen, generallöjtnant Lage Thunberg.

Foto: Nils Andersson F 16

**Använd gärna vänskapen som checkkonto,
men glöm inte insättningarna.**

Okänd

Ett återkommande utställningstema på flygdagar är säkerhetsmaterielen som används under flygning.

Fallskärmar och flytvästar, flyghjälmarna med syrgasmasker, g-dräkter och livbåtar med nödutrustning. En nödbivack av livbåten brukar vara stående inslag liksom nödraketer och på senare tid väl fungerande nödsändare.

Foto: Nils Andersson F 16

Teknisk personal visade olika tekniska arbeten vid en upphissad J 35A utanför Hangar 91. Här har motorn tagits ur flygplanet och är uppställd bakom flygplanet.

Foto: Nils Andersson F 16

I flygprogrammet under flygdagen 1968 gjordes det "stort nummer" av att en av flygeleverna, Lars Ödmark, på Drakens typinflygning (TIS-35) utförde en avancerad flyguppvisning i ett segelflygplan inlånat från Uppsala Flygklubb (U FK). Lars var medlem i U FK och hade lärt sig flyga på Sundbro redan före tiden i Flygvapnet.

Lars Ödmark blev senare spaningsflygare på F 21 i Luleå och flygkapten hos SAS. Han har för ett halvår sedan, under två år, genomfört en världsomsegling med sin hustru. Just nu är han resande, under ett år, i en motorbåt genom USAs kanalsystem i de östra statsdelarna.

Hemvärnets musikkår spelade för oss på flygdagen 1983 och spred musikalisk glädje omkring sig. Det var många i publiken som inte kunde hålla foten stilla utan satt och följde takten med en taktfast vinkande fotsula.

Foto: Nils Andersson F 16

1983.

Flottiljen på Ärna har nu blivit Sektorflottiljen F 16/SeM och övertagit i Västerås nedlagda F 1:s uppgifter för luftförsvaret i hela mellansverige. Det är nu 50 år sedan flottiljen sattes upp 1943 och jubiléet firas med en stor flygdag den 28 augusti 1983.

I samband med flygdagen 1983 förekom ett omfattande musikprogram både inne i Uppsala och ute på flottiljen. Västerås flickgarde och Uppsala paradorkester från musikskolorna i Uppsala spelade marschmusik och gick genom hela innerstaden. Regionsmusiken i Västerås och Hemvärnets musikkår i Uppsala spelade på flera ställen inne på flygdagsområdet.

Man hade i programmet lagt in en distanstävling mellan en löpare, en motorcyklist, en bilist och en flygförare i en J 35F Draken. Gissa vem som kom längst på en halvtimme!

Flottiljledningen hade lagt sig vinn om att all verksamhet ska få möjlighet att visa upp sig på flygdagen. Att visa kvaliteten för våra skattebetalare och omvärldens militära betraktare.

SAAB visade upp sitt nya trafikflygplan SAAB-Fairchild 340.

I den avslutande defileringen visades alla de stridsflygplan som 1968 brukades på Ärna.

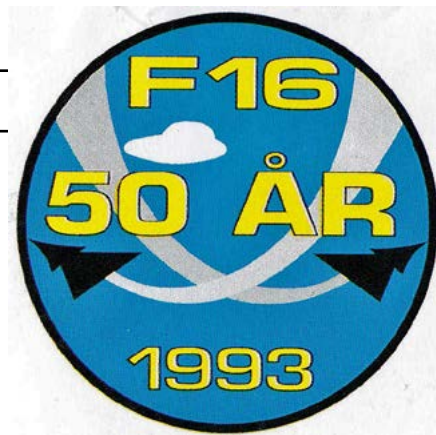
Sk 60 hos F 20 och J 35F1 på F 16/SeM.

Foto: Nils Andersson F 16

Legendariske trupputbildaren, kaptan Holger Hagel, hade fattat långbössan och stod på post vid det gamla Dragontorpet under flygdagen 1983.

Han lyckades värva flera hundra nya medlemmar till kamratföreningen och efter flygdagen så var medlemsantalet uppe i drygt 800 medlemmar.

Foto: Nils Andersson F 16

1993.

Jaktflygflottiljen F 16 har detta år nått den aktningstvååriga åldern av 50 år och kamratföreningen fyller 25 år.

F 16 har ombeväpnat till JA 37 Jaktviggen. I flygdagsprogrammet kan vi se Stefan Örtqvist i en JA 37, Ingemar Axelsson från F 10 i en J 35J Draken, Pär-Olov Olsson från Ljungbyhed i en SK 61 Bulldog och Bengt Carlsson från Målflygdivisionen på Malmen i en J 32E Lansen.

Flygvapnets räddningshelikoptrar visade många olika manövrar och användningsexempel som endast en helikopter kan utföra.

Flygdagsområdet 1993 med utställda flygplan och helikoptrar framför 5.flygunderhållskompaniet.

Foto: Kurt Pettersson F 16

Sektorflottiljchefen, Överste 1. Stig Dellborg invigde flygdagen stående mellan en JA 37 Jaktviggen, F 16:s aktiva jaktflygplan och en J 22 som var F 16:s första jaktflygplan 1943.

Foto: Kurt Pettersson F 16

Inne i 5.kompaniets hangarer hade flottiljfotoalbumen sammanställt en imponerande fotoutställning med bilder från den spännande vardagen vid F 16.

General Sven-Olov Olson pekar ut något särskilt intressant för sin hustru Yvonne.

Foto: Kurt Pettersson F 16

Flygtrafikledare Olov Pettersson, verksam vid F 16 med början under 1940-talet, var en flitig modellbyggare av både flygplan men även av olika dioraman som beskriver verksamheten under pionjärtiden. Här överlämnar han till sektorflottiljchefen, överste 1. Stig Dellborg, ett antal modeller till det nyinvidgade garnisonsmuseet.

Vittne till höger är stabschefen, övlt Egon Regefalk, som tillsammans med hantverksförmän Karl-Erik Zettersten varit "primus motor" för tillkomsten av museet.

Foto: Kurt Pettersson F 16

Alla har sin skönhet, men det är inte alla som ser den.

Konfucius

2001.

Majoren Olle Torbratt organiserade den hittills allra bästa flygdagen någonsin på Ärna. Detta var ingen Flygdag, det vare en Air-Show!

Torbratt hade samlat många utländska flygande uppvisningsgrupper och hade dessutom ordnat bildskärmar i jätteformat som matades med direktsända minutoperativa bilder från olika uppvisningsmoment. Ett TV-team fotograferade närbilder på minsökande hundar där hela bildskärmen upptogs av hundens nos. Så hade vi aldrig tidigare kunnat följa detaljer på visningar som skedde flera hundra meter från publiken!

För att understryka känslan av familjefest hade ett större tivoli engagerats, ett fältbageri sålde färskt bröd direkt från ugnarna, mm.

F 16-ledningen fick massor av tackbrev från allmänheten och dessa brev sattes upp i gymnastiksalen vid en senare gemensam samling för anställda. SUCCE!

Jumbotronerna, jättebildskärmarna, tillät publiken att ta del av närbilder på uppvisningarna.

Foto: F 16 Webred.

Två jaktflygplan från F 16. Mustangen Gul Kalle och den blåmålade JA 37 Jaktviggen som uppvisningsflögs av Peter Anderson.

Foto: Peter Liander

Harald Brink, tidigare flyglärare vid F 16, fällde en fallskärmslast med gods över Ärna-fältet.

Foto: F 16 Webred.

Den utländska representationen var stor. Här en amerikansk Hercules och en A-10.

Foto: F 16 Webred.

Besökare Timmy:

- Jag ska bli pilot! Var finns ansökningsblanketter?

Foto: F 16 Webred.

Ententen - vad är det??

På bokrean våren 2016 köpte jag två bilderböcker. En om Första- och en om Andra världskriget. Det var en bok med massor av bilder ur brittiska tidningsarkiv. Ganska snart träffade jag på ett ord som jag inte sett tidigare; ”ententen” (uttalas antanten eller angtagten). Ett franskt ord som betyder ”samarförstånd”, ”överenskommelse” eller ”sämja”.

Tidigare visste jag att det under andra världskriget fanns ”De allierade” ett samlingsnamn på alla de länder som stod emot Tyskland, Italien och Japan. De senare tre kallades ”Axelmakterna”.

Ententen och Trippelliansen/Centramakterna.

I det första världskriget var beteckningarna omkastade genom att Tysklands imperiebyggande tillsammans med Österrike-Ungern och Italien kallades ”Trippelliansen”. ”Ententen” kallades den sammanslutning av länder som, under ledning av Storbritannien, Frankrike och Ryssland utgjorde den ena av de stridande parterna under första världskriget.

Genom militära biståndsavtal med ett eller flera av de tre länderna, blev även Japan, Belgien, Serbien och Montenegro associerade medlemmar av ”Ententen”. Serbiens avtal gjorde att första världskriget startade när Österrike, en del av ”Trippelliansen”, anföll dem i juli 1914.

Genom ett hemligt avtal med Frankrike valde Italien att förklara sig neutralt vid första världskrigets utbrott 1914 och lämnade ”Trippelliansen” som därefter kallades ”Centramakterna” istället. Ett år senare valde Italien i stället att träda in i kriget på ”Ententens” sida. 1916 anslöt sig Grekland, Portugal och Rumänien till ”Ententen”, men redan efter fyra månader tvingades Rumänien bort ur kriget, när Bukarest föll efter ”Centramakternas” offensiv. Assyrierna var den minsta medlemmen i ”Ententen”, mellan 1916 och 1918.

USA träder in - som ”associerad nation”.

Förenta Staterna inträdde i första världskriget 6 april 1917, när man förklarade Tyskland krig på grund av att man ansåg att Tyskland förbrutit sig mot USA:s neutralitet genom ubåtsattacker mot internationell sjöfart, samt på grund av ”Zimmermannteleggrammet” som visade att Tyskland tänkte försöka få Mexiko med i kriget genom att lova landet hjälp att återta områden som förlorats till USA. Förenta Staterna valde dock att delta i kriget som ”associerad nation” istället för att bli formellt allierad till Frankrike och Storbritannien. Syftet var att ”undvika internationella komplikationer”. Den taktiken kan ha varit ett bidragande skäl till varför de två nationer som var centramakternas bundsförvanter, Osmanska riket och Bulgarien, bara bröt sina diplomatiska förbindelser med USA, men inte förklarade landet krig.

*Man dömer andra efter deras gärningar,
men sig själv efter sina avsikter.*

Amerikanskt ordspråk

Nio miljoner soldater stupade.

Första världskriget slutade den 11 november 1918 och kostade Tyskland mycket stora skadestånd mot de länder som drabbats. Mer än 70 miljoner soldater, däribland 60 miljoner européer, mobiliserades i ett av de största krigen i historien.

Mer än nio miljoner soldater dödades, vilket främst beror på stora tekniska framsteg i eldkraft utan motsvarande inom rörlighet. Det var den sjätte dödligaste konflikten i världshistorien och banade därefter väg för olika politiska förändringar såsom revolutioner i de berörda länderna.

Nationernas Förbund bildas.

När kriget avslutades hade fyra stora imperier – tyska, ryska, österrikisk-ungerska och det osmanska imperiet – blivit militärt och politiskt besegrade och upphörde att existera. Efterföljande stater i de tidigare två förlorade en stor del av dess territorium, medan de två senare avvecklades helt. Centraleuropas kartbild fick ritas om i många mindre stater. Nationernas Förbund bildades i hopp om att förhindra en ytterligare sådan konflikt. Den europeiska nationalismen som uppkom ur kriget och upplösningen av imperier och återverkningarna av Tysklands nederlag och Versaillesfreden är allmänt accepterade faktorer som bidrog till andra världskriget.

Ingemar Nilsson

Blocktillhörighet.

Ententen:

Storbritannien
Frankrike
Ryssland
Italien (fr 1915)
Japan
Belgien
Serbien
Montenegro
USA (ass. nat. 1917)

Från 1916.

Grekland
Portugal
Rumänien (endast fyra månader)

Trippelliansen/Centramakterna:

Tyskland
Österrike-Ungern
Italien (neutralt fr 1914)

Bundsförvanter:

Osmanska riket
Bulgarien

Fina Mustangbilder

Under våren fick kamratföreningen en fin gåva från tidigare reservofficern Ulf Gummesson som varit Mustangförare på Ärna under sin kadettutbildning på F 20. I serien bilder som vi mottagit finns flera bilder av Mustangar i luften med även övrigt material.

Vi gör här en presentation av några delar ur gåvan men läsare av Ärna-bladet kommer att finna Ulfs bilder i kommande nummer, inte minst den jubileumsutgåva som kommer att släppas till Flygdagen 2018 då Ärna-flyget fyller 75 år och Kamratföreningen 50 år.

Ulf Gummesson.

Ulf föddes i oktober 1923 och började sin flygarkarriär på Ljungbyhed som reservofficersaspirant 1944. Han fick sina vingar på uniformen 21 juni 1945 och flyttade med sina kadettkamrater till nyuppsatta Kadettskolan, F 20, i Uppsala 1945. Första flygpasset i Mustang 8 maj 1945, 2 veckor efter det att Ulf lämnat Ljungbyhed.

Reservofficersexamen och fänrik som kursetta 1947 och fortsatt Mustangflygning på 3.div F 16. Det är ifrån den tiden som Ulf samlat många vackra Mustangbilder, de allra flesta tagna av honom själv.

Eleverna på F 20 flög 1945, J 8 Gloster Gladiator.
Foto: Ulf Gummesson

Ulf Gummesson i en J 26 Mustang i februari på övning i karga Kallax.

Foto: Ulf Gummesson

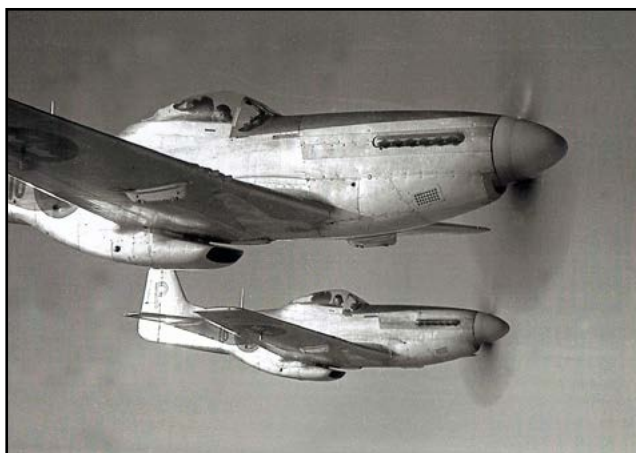

Ulf Gummesson som kursetta i reservofficerskursen på F 20 1947.

Detta vackra flygplan gick ibland under smeknamnet "Havande strömmingen".

Foto: Ulf Gummesson

Livet består av mer än att öka hastigheten.
Mahatma Gandhi

FIN GÅVA TILL MUSEET

Civila karriären.

I det civila utbildade sig Ulf på KTH i Stockholm och blev civilingenjör 1951 inom metallurgi med första tjänstgöring hos Höganäs AB. Redan något år efter examen finner vi Ulf i metallbranschen i företaget Hoeganaes Corporation i Riverton New Jersey, USA. Som företagsledare hade Ulf hela världen som arbetsfält och det blev mycket flyga även efter tiden i Flygvapnet. En spännande episod som kunde gått riktigt illa var när han som passagerare i en DC-10 (LN-RKB) tillhörig SAS skulle landa på John F. Kennedyflygplatsen i New York klockan 19 den 28 februari 1979. Styrmannen som flög landade för långt in på banan och fick inte stopp på flygplanet i tid. Det rullade ut i vattnet söder om flygplatsen.

Ulf berättar själv:

-”När vi rullade ut i vattnet efter landningen gick det så fort att ingen hade tid att bli alltför rädd, men medan vi bak i planet kunde gå i livbåten helt torra, forsade vattnet in i 1:a klass genom öppningen för noshjulet och många av de yngre männen dök in i det kalla vattnet och simmade i land.

När vi stod där i båten visade det sig att det fanns inga paddlar så vi fick alla paddla med händerna. Vi hölls sedan fångade i en trång sal för att invänta Presskåren och New Yorks borgmästare så han kunde bli fotograferad med oss överlevande. Jag som hade 2 timmars körning hyrde en bil och kom hem vid midnatt. Chefsiloten ombord, kapten Marner, skulle under alla förhållande pensioneras veckan därpå, och så blev det. Stackars man!”

Tack Ulf!

Redaktionen och styrelsen tackar Ulf Gummesson för den fina gåvan och kommer att använda bildmaterialet i den flyghistoriska verksamhet som vi sysslar med.

Ingemar Nilsson

Petter Gul Sigurd ur 3.div F 16 Foto: Ulf Gummesson

”Bada med oss!” SAS DC-10:a, Sk 901, rullade av banan och ut i vattnet i New York den 28 februari 1979.

Foto: via Ulf Gummesson

Ulf tittar ned i en amerikansk Mustang år 2000.

Foto: via Ulf Gummesson

Upptäckandet av en lösning består i att titta på samma sak som alla andra men tänka något annorlunda.

Albert Szent-Györgyi

Ärna-bladet

F 21-Mustangen färdig!

S 26 Mustang nr: 26084

Foto: F 21 KF

Mustangen 26084 har ett förflutet på F 16, 5.div 1949, och byggdes i början av 1952 om till spaningsversionen S 26 och försågs med kameror istället för automatkanoner. Den tilldelades spaningsdivisionen på F 21 i Luleå och märktes med Svart 10.

Haveriet.

Den 8 oktober 1952 startade fänrik Karl-Gunnar Irhem från F 21. Efter en stund flygning fick han motorstörningar och tvingades att lämna flygplanet på mycket låg höjd. När Irhem lämnade flygplanet var höjden så låg att han fick bärande fallskärm i trädkoppshöjd och under uthoppet förlorade han sin ena sko när foten slog emot stabilisatorn. För övrigt var han iklädd en sommarflygoverall och lågskor. Han saknades omedelbart och lyckades i snön skriva "SKO" till sina flygande kamrater. Flygplanet slog ned i en sank mosse vid Nausta, 30 km sydväst om Jokkmokk.

Från F 21 startade en S 18 med fältflygare Bosse Hagman (senare rektor för Valsätraskolan i Uppsala) som förare och kapten Bengt Bellander (med förflutet på F 16) som "bombfällare". Bellander öppnade bottenluckan och kastade

på Hagmans kommando ut ett paket med skor, en vinteroverall och lite nödproviant. Sedan tappade man kontakten med Irhem under 1,5 dygn. Han gick mot ett sameläger med stöd av sin flygkarta och väl framme blev han anvisad en bondgård i närheten som hade vägförbindelse. Där hämtades han med vägtransport och återbördades till flottiljen, välbehållen.

Karl-Gunnar Irhem hade gift in sig i vår släkt och vistades ofta i mitt föräldrahem. Jag har hört honom själv berätta om Mustanghaveriet i Norrland. Han avled för 22 år sedan i sitt hem i Spanien.

Bärgning och renowering.

Efter 55 år i en svårtillgänglig mosse bärgades det svårt förstörda vraket och Pelle Lundberg i F 21 Kamratförening började den mödosamma renoweringen som nu efter flera år är klar och F 21 kan visa upp en mycket fin Spanings-Mustang. För övrigt den enda som finns i hela världen!

"Tidens tand" hade förstört mycket av metallen i have-riresterna och vid renoweringen av delarna sprack plåt och spant mycket lätt. Man har ändå lyckats med att behålla sto-

BERÖMVÄRT RENOVERINGSARBETE

Kroppen bärgad, illa tilltygad av kraschen och 55 år nedtryckt i en fuktig mosse.

Foto: Pelle Lundberg F 21 KF

ra delar (cirka 80 %) av ursprungsmaterialet men vissa delar har nytillverkats. Befintliga spant har i stor utsträckning

skarvats med friskt material. Att Mustangen skulle kunna renoveras för att bli flygande var uteslutet.

Mustangdelar är mycket dyra!

En del väsentliga flygplandelar är så skadade att de inte kan renoveras utan måste ersättas med likvärdiga delar. Det saknades hjul till de färdigrustade landställena. I garnisonsmuseet på Ärna fanns två oskadade Mustanghjul i mögelsanerade Hangar 91 och dom skickades till F 21 kamratförenings museum.

Ingen i vår kamratförenings museigrupp motsatte sig att vi skulle lämna två Mustanghjul för att åter få se en tidigare F 16-Mustang i skick som ny! Nu är detta verklighet.

Vi gratulerar F 21 museum och Pelle Lundberg till det fina tillskottet.

Ingemar Nilsson

Åter till Pearl Harbor!

I förra numret av Ärna-bladet berättade Lars Lundin om sitt besök på den amerikanska Hawai-flygbasen Pearl Harbor. Nu har vi från Ulf Gummesson i USA fått en bild från anfallet på basen den 7 december 1941. Ett anfall som förde in USA i krig med Japan. Det speciella med den här bilden

är att den är fotograferad av en av de anfallande japanska piloterna, under anfallet.

Läsaren tycker förmodligen det samma som redaktören själv; otroligt vad mycket intressant material det flyter in till redaktionen!
Red.

Vänskap man måste betala för är inte mycket värd.

Dansk ordspråk

Hur är det med geografikunskaperna?

Vet Du vad det är för ett flygfält??

Foto: Jan-Henrik Torselius

En tregrupp J 22:or flyger över ett flygfält. Kan Du gissa vilket?

Sjöytorna i bakgrunden kan du återfinna i en vanlig atlas över Sverige.

Rätt svar finns på Baksidan av detta nummer!

Ornitologiska analogier

Här döljer sig 20 olika fåglar, vilka är dom?

Exempel: Näve

Labb

1. Blanktygsrumpa	?
2. Monarkmetare	?
3. Serveras vissa drycker	?
4. Motionsidrottsförbund	?
5. Lönnlövad Märten	?
6. Mun	?
7. Nybörjare	?
8. Moderatfärgad ryggsäck	?
9. Kommunistisk låsanordning	?
10. Färghuvudbonad	?

11. Sädesmoped	?
12. Uppslupna	?
13. Uppsalaprost	?
14. Skräcken	?
15. Mossfegis	?
16. Spela fotboll	?
17. Kasta makadam	?
18. Furukloss	?
19. Lask	?
20. Efter Vättern runt	?

Rätt svar finns på Baksidan i detta nummer!

Varför lämna personnumret?

En av kamratföreningens nya medlemmar reagerade över att han måste lämna ut sitt fullständiga personnummer vid ansökan om medlemskap och påpekade att det kan användas vid kriminell identitetskapning.

Vi försöker reda ut vad som gäller och tar även i beaktande att det under 2018 kommer en ny EU-förordning som skärper användningen av personnummer.

Vi måste ha hela personnumret av två skäl.

1. Det är absolut nödvändigt för att få tillträde till Uppsala garnison och andra förband inom Försvarsmakten.

2. Vår registrator och tillika webmaster, Öje Nordgren, säger att ett fullständigt personnummer med de sista fyra siffrorna är det enda sättet att via myndigheter få reda på vart en medlem tar vägen när han/hon glömmet att meddela adressförändring till föreningen. Eller att den sökande verkligen är den han/hon utger sig för att vara.

Den dagliga hanteringen är med endast födelsedata.

Öje berättar även att i den dagliga hanteringen av medlemmars uppgifter så är det endast födelsedata som används. Om ni tittar på hemsidan i medlemsmatrikeln så anges endast födelsedata, alltså utan de fyra sista siffrorna.

Öje är den enda som har födelsenumren i sitt dataarkiv och det hanteras i dataprogrammet Access i krypterad form. Även om någon lyckas ta sig in i hans dator så går det inte att ta ut medlemmarnas personnummer.

Öje har dessutom Datainspektionens goda samtycke för att hantera uppgifterna på det sätt som görs.

Vi kommer alltså att även i fortsättningen använda personnumret när det krävs och hantera personuppgifter i övrigt utan de fyra sista siffrorna.

Personuppgiftsansvarig:

Personuppgiftsansvarig är webmaster Öje Nordgren. Till honom kan du vända dig med frågor om personuppgiftsbehandlingen. Kontaktuppgifter till Öje på sidan 5.

Ingemar Nilsson

Ett värnpliktsminne (1960) - om ett annat nummer!

Förvaltare Holger Hagel exercerar med en dubbel pluton värnpliktiga, fyra led, på planen framför värnpliktsmatsalen.

Flygsoldaten 702 Nilsson (red.) är riktkarl - i det vänstra ledet.

Hagel: - Vem är riktkarl?

- Nilsson!

-Vem är riktkarl?

- 702 Nilsson!

- **Vem är riktkarl?**

- **702 Nilsson, Förvaltare!**

- Rätt så!

Radera i personnumret?

Kapten Anders "Hompe" Holmberg ville gå i förtida pension och hade uttryckt att han skulle tvinga sig in på Personalenheten och radera i sitt personnummer.

Vår karikatyrtecknare Krister Erikson hade sin bild av hur det skulle gå till.

Till militära fordonsmuseet Arsenalen i Strängnäs

Den 18 maj embarkerade 38 medlemmar med anhöriga Forsbergs Buss vid Ärna-vakten för vårens bussfärd till Strängnäs. Målet var Arsenalen, ett fantastiskt fint och nybyggt militärt museum som bara funnits i sex år. Här har samlats en mängd med militära fordon där inslaget av stridsvagnar är särskilt iögonenfallande. Det finns både svenska, tyska, amerikanska och ryska vagnar.

Nästan alla fordon ägs av svenska staten och museet drivs av en ideell stiftelse som får visst bidrag från Statens Försvarshistoriska Museer (SFHM). Fordonen, cirka 350 st, kommer från förra pansarmuseet i Axvall, Militärfordonsmuseum i Malmköping och från Armémuseums förråd.

Fordonen visas i sitt historiska sammanhang. Tonvikten ligger på perioden från andra världskrigets utbrott till det kalla krigets slut (1939-1990), då det skedde en otrolig utveckling inom teknik och krigföring.

Arsenalen förvaltar även det lokala "Södermanlands Regimentes" historia från 1627-2005.

Museet har haft 26.000 besökare under de tre senaste åren! Det är mycket familjevänligt och ett besök rekommenderas å det varmaste.

Stridsvagn m/21 är ursprungligen en tysk konstruktion. 10 vagnar köptes i hemlighet från Tyskland 1921 och importerades i delar som "traktordelar" och "bleckslageriarbeten". De monterades vid Stockholms Tygstation. Belysning vid mörkerkörning var en acetylenlykta. Fem vagnar moderniserades 1930 av Nohab i Trollhättan och fick beteckningen Strv m/21-29.

Landsverk i Landskrona.

Företaget hette 1899 Landskrona Nya Mekaniska Verkstads AB och har genom åren tillverkat mycket tung utrustning både för hamnar, järnvägen och Krigsmakten. 1920 var bolagets ekonomi mycket dålig och tvingades sälja aktiemajoriteten till tyska industriföretaget GHH. Företaget ändrade 1928 namn till tyskklingande AB Landsverk. 1929 började man tillverka pansarbilar och stridsvagnar, de flesta för svenska Krigsmakten.

I Versaillesfreden efter första världskriget förbjöds Tyskland att inneha bepansrade stridsfordon och därför blev Landsverk en viktig forsknings- och utvecklingsavdelning för den tyska vapenindustrin under mellankrigstiden. Chefskonstruktör på Landsverk blev tysken Otto Merker.

Den första stridsvagnen som konstruerades på Landsverk rullade ut ur fabriken 1931: Stridsvagn m/31 (L-10) och Sverige köpte tre exemplar. Heinz Guderian, som var det tyska pansarvapnets arkitekt, besökte Sverige år 1929.

Företaget upplöstes 1992.

Ingemar Nilsson

Stridsvagn m/38 tillverkades av Landsverk i Landskrona och fanns i den svenska Krigsmakten i 16 exemplar. Den fanns i tjänst till 1957 och beväpningen utgjordes av en 37 mm kanon från Bofors samt två 8 mm Ksp m/36. Maxfarten var 45 km/h med en Scania Vabis-motor på 142 hästar.

Stridsvagn m/37 fanns i 48 exemplar i svenska armén. Enligt en utredning 1937 skulle armén ha lätta kulsprutevagnar och ett mindre antal tunga stridsvagnar med kanon. En lätt tvåmans kulsprutevagn - AH-IIV från CKD i Prag - valdes och 46 vagnar monterades vid Jungners varv i Oskarshamn. Motor och pansarplåt kom från Volvo respektive Avesta Jernverk AB. Beväpning två 8 mm ksp m/36. Strv M/37 fanns kvar på Gotland fram till 1953.

(Ovan) Engelskbyggda Stridsvagn 104 Centurion, är med sina 50 tons vikt, den tyngsta stridsvagn som Sverige haft. Det fanns 80 vagnar 1953-2001 med 10.5 cm kanon.

Stridsvagn m/42 var den enda tunga stridsvagn som Sverige hade under andra världskriget. Den tillverkades av Landsverk samt på licens hos Volvo i totalt 252 exemplar. Den togs ur tjänst 1965 men tornet levde vidare som värntorn i Kustförsvarets anläggningar.

Övningskärra med ett torn från Strv m/41 användes för att öva flygbasbesättningar i användningen av sina värnkanoner på flygbaserna.

(Nedan) Stridsvagn S - Strv 103, från Bofors, hade en fast kanon och väldigt liten träffyta. Den kunde simma i vatten med hjälp av en uppfällbar flytbälg. Fanns i 290 ex. 1967 - 2001.

BRB-förband (Byggnads- och reparationsberedskapen).

Hösten 1994 hade sektorstaben i Mellersta luftförsvarssektorn en stor krigsförbandsövning, den största som någonsin genomförts i en sektorstab. Redaktören, som var krigsplacerad i en befattning på Tierpsbasens bataljonsstab, deltog i övningen som målgivare för funktionen Basingenjör och följde ett särskilt målspel som skulle pröva och öva samtliga funktioner i Sektorstaben.

Alla funktioner som fanns att tillgå i ett krigsläge fanns pådragna och jag fick höja ögonbrynen mer än en gång inför konstaterandet vad som fanns att tillgå när vårt land ställdes på krigsfot. Jag hade väl under utbildningen till min krigsbefattning hört om BRB-förband men nu framstod det klart vilken imponerande tillgång våra krigsplacerade byggfirmor var när de ställde upp enligt de kontrakt som fanns med totalförsvaret.

Sven Platzer 2002 - BRB:s grundare.

Foto: BRB arkiv

Minnesbok om BRB-förbanden 1944 - 2007.

Som representant för en krigsflygbas såg jag mest BRB-förbandens imponerande insatser vid sönderbombade start- och landningsbanor samt raserade fortifikatoriska skydd av skilda slag. Lokalt i flygvapnets krigsbasförbands fältarbetskompani fanns Flygfältsingenjörerna, en organisation knutna till frivilligrörelsen.

Under påskhelgen 2017 fick jag i min hand en fin minnesbok om BRB-förbandens uppkomst och nedläggning, 1944 – 2007. Jag måste tillstå att läsningen i den boken blev en ögonöppnare. Tyvärr alltför sent eftersom BRB-förbanden numera, efter 2007, inte längre finns i vår krigsorganisation.

Historisk återblick.

Under finska vinterkriget ställde Sverige upp för Finland under parollen ”Finlands sak är vår” och det gällde inte endast beväpnad trupp och flygförbandet F 19, utan även i stor utsträckning byggfolk och entreprenadmaskiner som vid denna tid börjat ersätta hästdragna mullskopor och skottkärror.

Svenska Arbetskåren i Finland (SAK) leddes till en början av Fred Hansen, civilingenjör och kapten i Väg- och vattenbyggnadskåren (VVK). Från finska myndigheter fanns en önskelista om bygge av en befästningslinje som var 45 kilometer lång och omfattande 350 värn samt 70 000 kubikmeter betong på obruten mark. Bygget borde vara klart på cirka två månader!

Sven Platzer – BRB:s grundare.

Sven Platzer föddes 1914 som son till en österrikisk officer och kom att präglas av krigsupplevelser. Han hamnade så småningom i Sverige, utbildade sig till civilingenjör och

efter avslutat utbildning hamnade han på utlandsuppdrag i finska Petsamo. Uppdraget i Petsamo gällde att bygga en damm vilket var ett strategiskt bygge för att klara energiförsörjningen till nickelframställningen i Petsamo. Efter kraftfullt sovjetiskt bombardemang blev det istället ett uppdrag där manskap och maskinpark användes för Petsamos försvarslinjer och befästningsarbeten.

Det starka intryck som det sovjetiska kriget mot Finland gjort på Sven Platzer, i kombination med hans insikt om hur en entreprenör med sin organisation och resurser kunde bistå Försvarsmakten, kom att präglade hans arbete med att bilda den svenska BRB-organisationen.

1944 – BRB grundas.

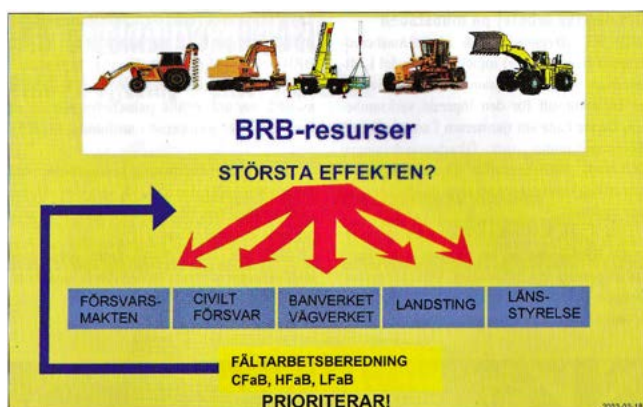
Sven Platzer och Fred Hansens egna upplevelser från uppdragen i Finland formade utan tvekan BRB:s organisation från början men det hade även stark betydelse med:

- * Myndigheters och organisationers starka engagemang,
- * Avtal mellan byggsektorns aktörer och Försvarsmakten,
- * En genuin försvarsvilja hos såväl företag som anställda och
- * VVK-officerarnas engagemang, dubbla kompetenser och strategiska placeringar inom såväl byggsektorn som Försvarsmakten.

Efter några år, när organisationen satt sig, räknades BRB-förbanden till en stark del av totalförsvaret. Genom särskilda avtal förband sig byggnadsföretagen i BRB att på 24 timmar ställa upp 50 000 man med maskiner och annan utrustning.

I slutet av 1960-talet var nära 2300 företag anslutna till BRB. Av dessa var 1 700 byggföretag och nära 6 000 specialföretag. Kaderpersonalen uppgick till 20 000 man och

NEDLAGT FÖRBAND

övrig erforderlig personal, som tillfördes genom Länsarbetsnämnderna cirka 40 000 man.

Antalet tunga maskiner var nära 10 000, fordonsmängden nära 8 000, varav 2 500 lastbilar och trailers dock måste tillföras genom dåvarande Transportnämndens försorg.

De resurser som på detta sätt vid fullt pådrag kunde ställas till totalförsvarets förfogande representerade en produktionskapacitet på sammanlagt cirka 700 miljoner kronor per månad. Detta torde motsvara ungefär en tredjedel av den nu-

Du jobbar i en bransch som är verksam inom BRB

Därför har du chansen att få jobba inom ditt yrke även i ofred och behålla dina förmåner

För ytterligare upplysningar kan du vända dig till:

Läs informationsbladet!

Den här affischen var tänkt att sättas upp på manskapsbodarna i ett skyddsrum.

Det trevliga med att vara pessimist är att du alltid får rätt, eller blir glatt överraskad.
George F. Will

Törebodavärn - här på F 16, var något som BRB-förbanden satte upp. Liksom många andra värn och befästningar

Foto: Nils Andersson F 16

varande byggnads- och anläggningsverksamheten i landet. De resurser som i fred står till förfogande för ledning, vidmakthållande och fortsatt utbyggnad av här kortfattat redovisade organisation var mycket begränsad.

BRB Driftvärn.

Liksom många statliga verk, Vattenfall, SJ och försvarets olika verkstäder med civilanställd personal hade BRB ett eget driftvärn som i utbildningshänseende och utrustningsmässigt sorterades under Hemvärnet. Driftvärnsmännen hade ett kontrakt om att ställa upp på 20 – 50 timmars utbildning årligen. Fördelen med att ha ett driftvärn var att personalen var vapenutrustad och utbildad direkt vid mobilisering.

BRB nedläggning 2007.

BRB var flitigt utrett. Sedan mitten av 1990-talet har det varit många utredningar varje år eller vartannat år. Överstyrelsen för civil beredskap (ÖCB) levererade 1999 en utredning där man förordade att BRB skulle skiljas från staten. Efter ännu en utredning, som behandlades intern inom Försvarmakten av en grupp runt chefen för förbandsproduktionen, var gruppen inte enig men förordade ändå en nedläggning av BRB.

Vid regeringssammanträde den 19 april 2007 beslöt regeringen bifalla Försvarmaktens hemställan om en avveckling av BRB och dess verksamhet. Avvecklingen skulle vara genomförd den 30 juni 2007.

Ingemar Nilsson

Källa:

Byggnads- och reparationsberedskapen BRB 1944 – 2007
En minnesbok

Var rädd om ditt bankkort!

I mitten av maj 2017 fick jag ett nytt bankkort, Master Card, av min bank. Det nya med kortet var att det hade en funktion som kallas "Kontaktlöst kort" vilket innebär att man enkelt kan handla med kortet på samma sätt som man betalar på buss och tåg med ett reskassaladdat kort tillhörande Upplands Lokaltrafik eller SL:S Access-kort. En bra nyhet!!

Att handla för kortet i en affär som har passande avläsnings-terminal, märkt med samma symbol som finns till vänster på kortet, är lika enkelt som att dra ett reskassakort på bussen - utan att behöva lägga tid på att slå in sin pin-kod.

Det är möjligt att handla för maximalt 200 kronor för varje köptillfälle. Om du handlat kontaktlöst ett antal gånger och nått nivån 1200 kronor krävs därefter att du slår in pin-koden.

Symbolen som visar att kortet kan dras mot en terminal med samma symbol vid betalning.

SVT Uppsala skrämdes!

I mitten av april 2017 hade SVT Uppsala, lokalTV-stationen i Uppsala, ett inslag som visade hur enkelt det var att med egentillverkad scanningsutrustning skimma (stjäla kortets uppgifter) om man gick förbi kortinnehavaren väldigt nära i en rulltrappa eller liknande. Och att de skimmade uppgifterna kunde användas för att handla på kortinnehavarens konto. Företaget SkimSafe medverkade i programinslaget och det var nog för att få marknadsföra sitt nya skydd emot oönskad skimming av de nya kontaktlösa korten.

Jag har köpt ett skyddskort av SkimSafe för 299 kronor som jag förvarar intill mitt bankkort i plånboken. Om bankkortet **ligger enskilt i plånboken** kan det blir utsatt för skimming!

Så funkar det!

I tunnelbanan i Stockholm har jag sett många som tar sig genom spärren med att lägga sin uppfällda plånbok med SL:s reskassakort i, mot avläsningsterminalen, varefter spärren

öppnar sig. Om det ska lyckas kan man inte ha ett annat laddat värdekort nära SL-kortet.

Om det finns ett laddat värdekort intill SL-kortet så störs SL-kortet och funktionen hos SL-kortet uteblir.

Om du förvarar värdekorten på detta sätt i din plånbok går det inte att komma igenom spärren i Tunnelbanan eftersom värdekorten stör varandra. SL-kortet Access måste tas ur plånboken och dras separat.

Här är, förmodligen, ditt kontaktlösa bankkort skyddat mot skimming av samma skäl.

Det är samma sak med bankkortet:

Ensam bankkort går att handla för men är samtidigt känsligt för Skimming om en kriminell kommer i närheten med rätt utförd skimmingsscanner. Skimmingsscannern kan vara en vanlig mobiltelefon som försetts med ett program som hämtar de svaga radiosignalerna som ditt kontaktlösa bankkort sänder ut, men då måste mobilen läggas nära, direkt över bankkortet. Skimmingen sker på några sekunder!

Bankkort som förvaras intill andra värdekort störs av dessa och är svårare att skimma. För att handla med kort som förvaras tillsammans med andra värdekort i plånboken måste bankkortet tas ut ur plånboken och dras i betalningsterminalen efter det att kassören givit klartecken att dra kortet.

Alltså, för att vara skyddad.

Förvara ditt kontaktlösa bankkort tillsammans med flera andra värdeladdade kort eller ännu bättre; SkimSafes laddade Bank- och Kreditkortsskydd mot skimming.

Titta på SkimSafe.se så kan du följa en bra videopresentation som förklarar funktionen och riskerna. Det finns ingen anledning anta att det inte fungerar. Det visar exemplet med vanliga laddade värdekort som stör varandra i Tunnelbanan.

*Det är med goda idéer som med svamp;
där man finner en finns det oftast flera.*

Hans Carossa

Detta torde vara det säkraste sättet att förvara ditt kontaktlösa bankkort. Tillsammans med andra laddade värdekort och SkimSafes skyddskort direkt intill bankkortet. Vid användning tas det aktuella kortet ur plånboken.

Om ditt kort blir Skimmat.

Om någon lyckas skimma ditt kort på det sätt som beskrivs i den här artikeln så kommer den kriminelle inte åt din pin-kod. En skimning av funktionen "Kontaktlost kort" innebär att den kriminelle endast kan handla i 200 kronors-omgångar upp till 1200 kronor. Därefter behövs ju pin-koden!

Koppla bort funktionen "kontaktlost kort"?

Du kan kontakta din bank och be dem koppla bort funktionen "Kontaktlost kort" men då går du miste om ett enkelt sätt att handla med kortet.

Lär dig att hantera riskerna istället genom att förvara bankkortet på rätt sätt tillsammans med andra laddade värdekort eller SkimSafes Skyddskort!

Ingen risk för oönskad transaktion.

Det finns ingen risk för att en oönskad transaktion görs för att du är i närheten av en betalningsterminal. En transaktion måste förberedas i terminalen inför varje köp, av kassören/motsvarande, och kortet måste hållas upp mot terminalen när du gör ditt kontaktlösa köp.

Håll din pin-kod för dig själv!

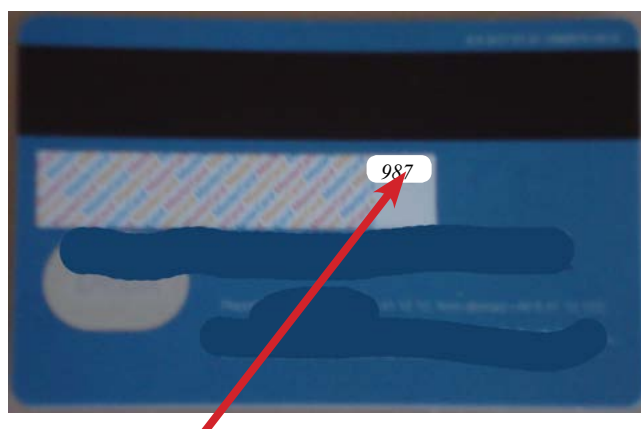
Din pin-kod avslöjar du naturligtvis inte genom att ha någon som tittar över axeln vid en bankomat eller i en affärskassa. Om denne någon stjälar eller rånar dig på bankkortet och har din pin-kod kan han tömma ditt konto fullständigt!

Då gäller ingen gräns på 1200 kronor!

Bra beredskap: Så spärrar Du snabbt ditt kort hos Banken!

Lägg in bankens spärrtelefonnummer under Kontakter i din mobil under rubriken "Kortspärr banken" så hinner du spärra kortet innan boven har rensat kontot. Om du reser utomlands så är det en bra rutin att redan hemma ändra telefonnumret

Rikast är den vars nöjen kostar minst.
Henry David Thoreau

Den här koden kan du radera/skrapa bort, men anteckna den i din lösenordsförteckning först!

till +46xxxosv. Observera att en del banker har ett helt annat nummer när du ringer från utlandet för spärrning!

Du kan radera den tre-ställiga koden på kortets baksida.

På ditt bankkort finns ett tre-ställigt nummer på baksidan. Det numret, tillsammans med kortnumret, anger du när du vill handla med kortet på Internet. Om kortet blir stulet kan boven handla med kortet på Internet utan att ha kunskap om pin-koden.

Jag har från mitt personliga bankkort antecknat detta nummer i en lösenordsförteckning som jag förvarar säkert. Därefter har jag skrapat bort det tre-ställiga numret från kortet. Det har banken inget emot och kortet går fortfarande att använda med alla funktioner.

Ingemar Nilsson

Pinsam åkomma.

En man går till doktorn med en pinsam åkomma.

- Jag släpper väder hela tiden. Det luktar inte och det låter ingenting, men det är väldigt obekvämt. Jag har faktiskt gjort det 20 gånger redan sedan jag kom in hit, berättar mannen.

Läkaren tänker en stund och ger honom sedan ett recept.

- Ta de här pillren i en vecka och kom sedan tillbaka, säger han.

Nästa vecka kommer mannen tillbaka, ännu mer generad.

- Doktorn, jag vet inte vad det där var för piller, men nu är problemet ännu värre! Jag släpper väder mer än nånsin, och nu stinker det också!

- Lugn. Nu har vi gjort något åt ditt luktsinne, och nu ska vi ta itu med hörseln!

Här är några citat från sportens härliga värld!

”- Ni 3 spelare bildar en kvadrat på mitten”

”- Lugna ner er nu grabbar, ni är inte ett dugg bättre än dom”

”- Vi går ut och värmer upp i rektangulära cirklar”

”- Kom igen grabbar, dom har också dålig målvakt”

”- Kom igen och skingra ihop er nu”

”- Bra grabbar, den här perioden var både rolig att titta på och att se på”

”- Det står 0-0, det beror på att inget av lagen har gjort några mål”

”- Det känns som att sparka huvet i väggen”

”- Hela bollen måste ligga stilla”

”- Går den in får Thorstvedt svårt att ta den”

”- Kanske kan det bli ett mål om bollen går in i nätet”

”- Ferguson verkar ha både en högerfot och en vänsterfot”

”- Vedenin måste ha fått en kraftig utlösning den senaste milen”

”- ...de hade fem, men dom ville ha sex. Det fick dom när Per Forshaug tryckte in den”.

Samliv

- Även om jag inte kan få henne att älska mig ger det mig en stor tillfredsställelse att gråla med henne

Richard Brinsley Sheridan

Roligt(?)

- Är du döpt?

- Ja, men jag fick så mycket vatten i öronen så jag hörde inte vad jag heter

- Olle, den där uppsatsen du skrev om din hund är ju exakt densamma som din bror skrev.

- Det är väl inte så konstigt. Det är ju samma hund.

- Vet du hur långt upp i landet husbocken finns?

- Nää...

- Upp till Lappland, sedan finns det bara kåtbockar...

Lasse Ström tog sig en tur med sin elbil.

Det bar sig inte bättre än att han fick en sladd, strömmen tog slut och han slog en volt

Änkans skärv.

Nyblivna änkan ska sätta in en dödsannons men tycker att det blir så dyrt så det räcker att skriva Eskil är död och datum.

Annonsredaktören säger att för samma pris kan du få in en rad till.

Ok säger änkan skriv då - krockad moped till salu!

En gång i London.

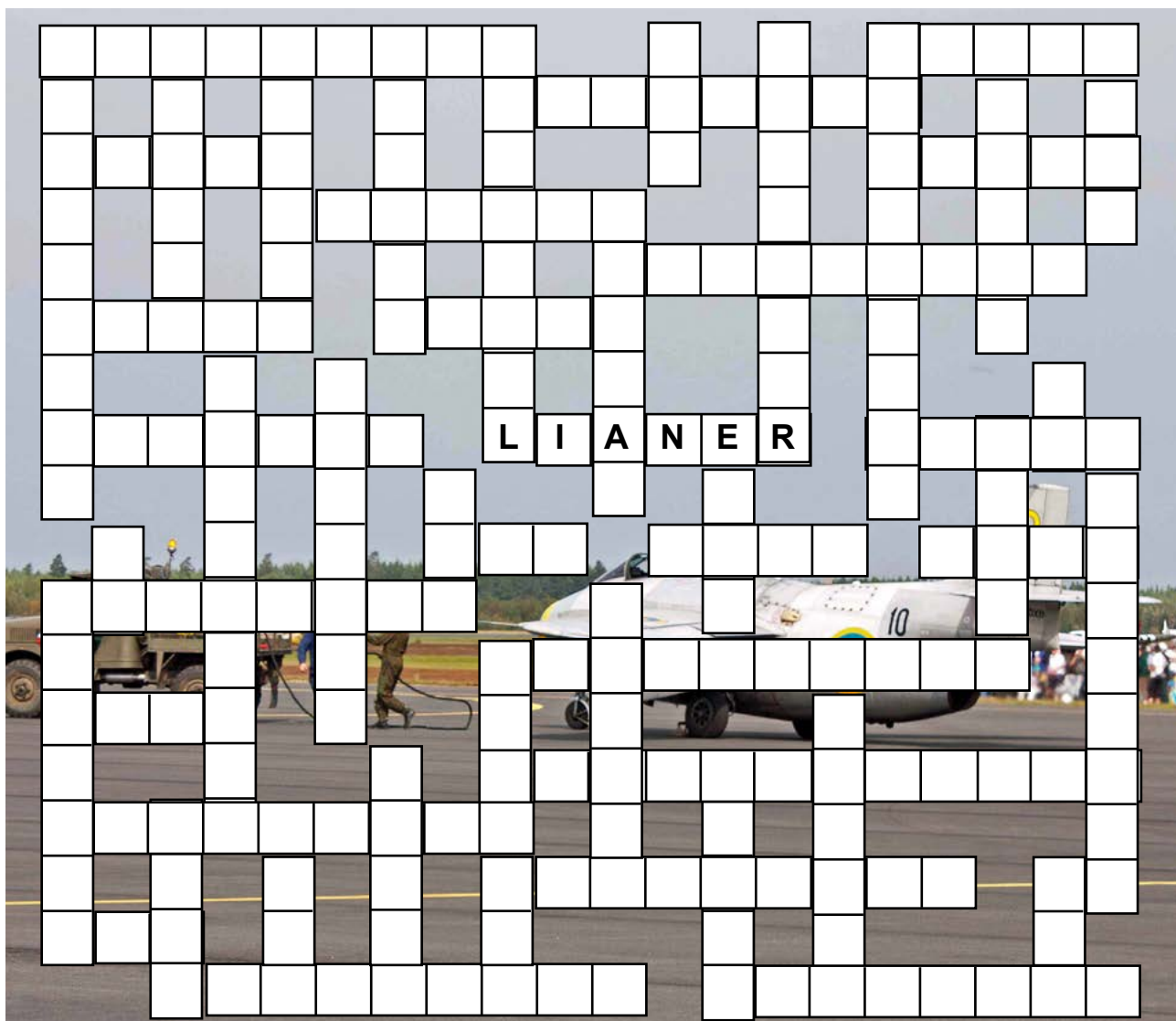
Det var en ung flicka som kom till passkontrollen och skulle fylla i de vanliga uppgifterna; namn, födelseort osv. Sen stod det, ”sex” alltså i bemärkelsen ”man” eller ”kvinna”,

Flickan såg sig omkring, rodnade lätt, och skrev sedan ”once in London”.

KRISS-KROSS NR 7

För in orden från ordlistan i rutmönstret så att de passar in vågrätt och lodrätt. Ett ord har vi gett som hjälp.

Ett ord som används finns inte med i ordlistan men hjälp att finna det finns i den underliggande FOTOBILDEN.

Rätt lösning finns utlagd på hemsidan.

2 bokstäver

BE

IN

ÄT

3 bokstäver

ISA

ITU

NÄS

TÅR

UNG

4 bokstäver

ADEL

ANTI

GAGG

NERE

SAFT

TÅGA

5 bokstäver

ENDEN

FARAN

GUMMI

HANSA

MUSEN

RUBIN

RUSIG

STARK

START

ÄRTIG

6 bokstäver

ANILIN

ARTIGA

HUNNER

~~LIANER~~

MAMMOR

STABIL

7 bokstäver

BRYTITU

HANDSÅR

LINTOTT

SNORIGA

STALLET

YNGLING

8 bokstäver

AEROPLAN

KOSPENAR

KRUTHORN

SKROTBIL

9 bokstäver

EGGEGRUND

INLANDSIS

LÅNGGRUNT

NITTÅNGEN

SEGELFLYG

SNÄLLDUMT

SOMMARHUS

UNDERLIGT

10 bokstäver

ANLÄGGNING

BETONGHÄCK

12 bokstäver

YTBEHANDLING

Baksidan

Rätt svar till två gissningstävlan på sidan 22.

Svaren har på denna sidan vänts upp-och-ned för att det ska vara svårare att tjuvkika!

1. Blanktygsrumpa	6. Mun
2. Monarkmetare	7. Nybörjare
3. Serveras vissa drycker	8. Moderatfärgad ryggsäck
4. Motionsidrottsförbund	9. Kommunistisk läsanordning
5. Lönlövad Märten	10. Färghuvudbonad
1. Sidsensvans	Trut
2. Kungshäskare	Gröngöling
3. Svala	Blåmes
4. Koppen	Rödhake
5. Kanadagäs	Svarthätta
11. Sädsmoped	16. Spela fotboll
12. Uppsåpna	17. Kasta makadam
13. Uppsålaprost	18. Funnkloss
14. Skräcken	19. Lask
15. Mossfegis	20. Efter Vättern runt
Kornknarr	Lira
Glada	Stenskvätta
Domherre	Tallbit
Fasan	Skarv
Lavskrika	Rödsfjät

Rätt svar till "Ornitologiska analogier":
Här följer sig 20 olika fåglar, vilka är dom?
Exempel: Növe
Lab

Rätt svar till: "Vet Du vad det är för ett flygfåt?"
Det är Barkarbryfåtet på tidigare F 8. Sjöytorna i bildens borte del är farleden mellan Uppsala - Stockholm utanför Hässelby.
Den stora utstickande ön heter Lambarön.

Foto: Jan-Henrik Torselius.

